

Kærlighed til folk og klode

Vinderne af Goldman-prisen 2017 (fra venstre): Prafulla Samantara, mark! Lopez, Wendy Bowman, Rodrigue Katembo, Uros Macerl, Rodrigo Tot.

Vinderne af **Goldman Environmental Prize 2017** har været oppe imod magtfulde regeringer og kommercielle interesser. De har ofte udsat både sig selv og deres familier for stor fare, men alligevel har holdt de ud og kæmpet modigt for at beskytte deres folk og land og vores planet.

Prisen, som er verdens største til anerkendelse af græsrods- og miljøaktivister, er blevet uddelt hvert år siden 1990 til seks helte, én fra hvert af verdens seks beboede kontinenter. Vinderne modtager økonomisk støtte, så de kan fortsætte deres arbejde.

CONGO Nationalpark undgik olieboring *Prismodtager: Rodrigue Katembo*

I 2010 gav Den Demokratiske Republik Congo tilladelse til, at det britiske selskab SOCO International måtte bore efter olie i et område, der strækker sig ind i Virunga National Park. Virunga er Afrikas ældste nationalpark og en UNESCO verdensarv.

Da parkbetjent Rodrigue Katembo blev tilbudt betaling af SOCO for, at de kunne køre ind og etablere en base, besluttede han at undersøge dem nærmere. Med skjult kamera optog han deres entreprenører, mens de tilbød bestikelse og diskuterede illegale aktiviteter.

Hans dokumentarfilm Virunga blev populær på Netflix og skabte international skandale. Den engelske kirke afhændede i 2016 sin aktiepost på 1,8 mio. £ i SOCO, og få måneder efter opgav SOCO sin olielicens.

Katembo har betalt en høj pris for sit engagement. I 2013 blev han anholdt og tortureret i 17 dage. Han genoptog straks sit arbejde, da han blev frigivet. Han beskytter fortsat Virunga-parken og dens dyreliv mod krybskytter, militser og udvindingsindustrier, men parken er i høj grad underbemandet og underfinansieret.

INDIEN Hellige bjerge reddet fra minedrift *Prismodtager: Prafulla Samantara*

I delstaten Odisha lever 8000 indfødte fra Dongria Kondh-stammen i Niyamgiri-højderne, et skovområde med stor biodiversitet. Stammen anser bjergene for hellige og ser sig selv som deres beskytter. Men i 2004 indgik Odisha State Mining Company en aftale med det engelske firma Vendanta Resources om at udvinde 70 tons aluminiummalm i området.

Prafulla Samantara, en kendt forkæmper for social retfærdighed i Indien, startede en græsrodskampagne for at informere om planen, som ville ødelægge uberørte skove og områder med dyreliv. Han cyklede og gik fra landsby til landsby for at fortælle folk, at deres land var givet bort. Han organiserede protester i hovedstaden, inkl. en 16 km lang kæde af mennesker, der forhindrede Vedanta i at komme ind på stammens område. De blev chikaneret af politiet og af Vedantas ansatte, fordi de gik til højesteret med en anklage om krænkelse af stammerettighederne.

I 2010 trak den norske regering og den engelske kirke deres investeringer ud af projektet, og tre år senere gav højesteret stammen tilladelse til at stemme om sagen. Minearbejdet blev afvist, og Niyamgiris fremtid er nu i sikre hænder hos Dongria Kondh-stammen.

SLOVENIEN Afbrending af farligt affald stoppet *Prismodtager: Uros Macerl*

I 2003 overtog Lafarge Cement, et af verdens største cementfirmaer, en 130 år gammel cementfabrik i byen Trbovlje og begyndte at afbrænde petroleums-koks, et biprodukt fra olieraffinering. Det brænder ved ekstremt høje varmetemperaturer og er utroligt forurenende.

Uros Macerl er dels præsident for en lokal miljøgruppe, dels økologisk landmand, hvis familiegård ligger tæt på Lafarge-fabrikken. Han fik lokale folk til at indsamle data om luftkvaliteten, hvilket viste en dramatisk stigning i farlige stoffer. Men ingen embedsmænd ville gøre noget ved sagen.

Da Lafarge i 2009 søgte om tilladelse til også at afbrænde farligt industriaffald, lagde Macerl sag an. Han vandt, tilladelsen blev annulleret! Men da firmaet fortsatte afbrændingerne, organiserede Macerl så omfattende protester, at fabrikken blev tvunget til at lukke i 2015. Firmaet forsøger stadig at genoptage sine aktiviteter, men står overfor enorm modstand fra et lokalsamfund, der værner om sundhed og miljø.

GUATEMALA Nej til minedrift på de indfødtes jord

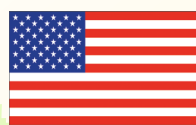
Prismodtager: Rodrigo Tot

Q'eqchierne er efterkommere af mayaerne i Østguatemala. Deres leder Rodrigo Tot har længe kæmpet for sit folks rettigheder. I 2006 opdagede han, at et canadisk firma planlagde at genåbne nikkelfirminer i området. Firmaet begyndte fysisk at tvinge folk fra deres boliger i q'eqchi-landsbyen i Agua Caliente - i strid med internationale traktater.

Tot vidste, at han ejede grunde i området, men da han op søgte det nationale register, opdagede han, at nogle havde revet de sider ud, der beviste hans ejerskab. I tre år kæmpede han ihærdigt mod minedriften, og - med hjælp fra Indian Law Resource Center i USA og menneskerettighedsorganisationen Defensoria Q'eqchi - kørte han i 2009 en sag, der afslørede korruption i regeringen. Regeringen blev dømt til at genoprette landområderne og de manglende sider i registret.

Men den juridiske sejr havde enorme omkostninger for Tot. En af hans sønner blev skudt og dræbt, en anden blev såret. Dommen lød på røveri, men Tot og andre er overbeviste om, at det var et politisk snigmord.

Regeringen i Guatemala nægter at følge domstolens afgørelse, og sagen ligger nu i Inter-American Commission on Human Rights.

USA Oprensning efter blyforurening

Prismodtager: mark! Lopez

I 2000 overtog Exide, et georgisk firma, en gammel fabrik til genbrug af batterier i Los Angeles og øgede produktionen. Udledningen af bly - en kraftig nervegift, der kan give indlæringsproblemer selv ved meget lave doser - steg voldsomt. Efter en officiel undersøgelse accepterede Exide at lukke fabrikken, men de bidrog ikke ret meget til at fjerne forureningen udenfor.

mark! Lopez, en ung miljøaktivist i Los Angeles og direktør for en lokal miljøgruppe (EYCEJ), gik fra dør til dør for at oplyse lokalsamfundet om farerne ved blyforurening. De lagde pres på statens giftkontrol for at få testet boligerne tæt på fabrikken. Da undersøgelserne viste, at de fleste boliger var forurenede og krævede rensning, fik Lopez den californiske regering til at give 176,6 mio. dollars dertil.

Da dette beløb kun dækker en brøkdel af behovet, har Lopez medvirket til en lov om afgift på batterier for at skaffe flere penge til hjælp for Los Angeles og andre byer i Californien, som er berørt af nedlagte batterifabrikker.

AUSTRALIEN Stop for forurening fra kulminer

Prismodtager: Wendy Bowman

Wendy Bowman, 83 år, havde længe indsamlet data om sundhedsfarer og forurening pga. den tiltagende kulminedrift i regionen Hunter Valley i New South Wales, Australien. I 2010 opdagede hun, at det kinesisk ejede minefirma Yancoal var interesseret i at udvide en af deres miner ind på hendes farms område. Den øgede minedrift havde siden 1980 drevet landmænd fra området, og Bowman var fast besluttet på at forhindre Yancoal i at købe hendes grund og udvinde kul i regionen.

Hun samarbejdede med miljøgrupper, anlagde sager og spredte oplysning om risikoen for mennesker og miljø, alt imens hun fortsat nægtede at sælge. I 2014 gav den australske ret Yancoal lov til at fortsætte på betingelse af, at de købte Bowmans grund. Hun afviste. Yancoal appellerede i 2016, retten holdt med Bowman. Yancoal har gentagne gange appelleret, men indtil videre har Bowman egenhændigt forhindret udvinding af 16,5 mio. tons kul fra miner i Hunter Valley. □

THE
GOLDMAN
ENVIRONMENTAL
PRIZE

Goldman-prisens logo er en stiliseret udgave af Ouroboros, den mytiske slange, der bider sig selv i halen. Det skal ses som et symbol på naturens evne til at regenerere.

Gengivet fra magasinet Share International, www.share-international.org

Giv dine venner et fantastisk TILBUD

100 kroner for 4 numre af
NYT ASPEKT
(kun for nye læsere)

Send mail til
nytaspekt@mailmak.com
Skriv "100 kr. JA tak" i emne
TAK for din hjælp!

www.nytaspekt.dk